

rülmediğinden teşkilâtı esasiye kanununun 26 ncı maddesine göre bu cezanın infazına karar verilmiştir (Cild 1 - Sayfa 12 ve Cild 2 - Sayfa 122,125).

25 nisan 1935

Tekaüd, dul ve yetim maaşlarının ne gibi hallerde sukut edeceği hakkında tefsire ihtiyac bulunmadığına dair

(Resmî Gazete ile neşir ve ilân : 1/V/1935 - Sayı : 2991)

No.
865

Aşağıda yazılı Divanı muhasebat encümeni mazbatası, Umumî heyetin 25 - IV - 1935 tarihli inikadında kabul edilmiştir (Cild 1 - Sayfa 68 ve Cild 2 - Sayfa 54, 75,122,125).

25 nisan 1935

Divanı muhasebat reisliğinden gönderilib gözden geçirilmek üzere encümenimize verilmiş olan birinci kânun 1933 : şubat 1934 aylarına aid raporun bir fıkrasında « 1325 yılında yapılmış olan eski askerî tekaüd kanunile 1683 sayılı yeni tekaüd kanununda, arka arkaya iki yoklamada veya bunların arasında geçen müddet içinde ilmühaber getirmeyenlerin aylıkları kesilib sonradan alacaklarını ve şahıslarını isbat ettiklerinde aylıklarının yeniden bağlanıp birikmişlerle beraber verileceği ve üç seneden fazla aranamazlığın ağır hastalık ve esirlik gibi elde olmayan sebeplerden ileri geldiği bir mahkemece karara bağlanmadıkça arada geçen zaman için aylık verilmeyeceği hakkında hükümler var ise de bunlar, verilmekte olan aylıklar sahiblerinin aramamalarından ve istememelerinden ötürü kesilen aylıklarının ne yolda yeniden bağlanıp verileceği hakkında olup aylık bağlanma işlerinin yapılmakta olduğu sıralarda sahiblerinin kaybolması veya işlerini araştırmamaları yüzünden henüz aylık verilmeye başlanmaksızın kayıdleri silinen aylıklar hakkında eski ve yeni kanunlarda bir hüküm olmadığı gibi yine 1325 yılında yapılmış olan eski mülkiye tekaüd kanununda ise her iki türlü aylıklar hakkında hiç bir söz söylenmemiş olduğundan askerî mütekaidlerle bunların yetimlerinden aylık bağlanma işi bitmekle beraber aylık verilmeye başlanmadan, aranmadığından ötürü kayıdleri silinmiş olanlar ile mülki mütekaidlerle bunların yetimlerinden gerek bağlanma işinden sonra ödenmeğe başlanmadan ve gerek ödenmeğe başlandıktan bir zaman sonra aranmadığı için kayıdleri silinmiş olanlara yeniden bağlanacak aylıkların ödenmesinde umumî hükümlere uyularak muhasebi umumiye kanununun 93 ncü maddesine göre yeniden arama ve isteme halinde ancak bu tarihten evvelki beş senelik aylıklarının verilip daha evvelkilerinin, zaman geçmesi suretile haktan düşmüş olmasına mebni, verilmemesi, lâzımgelceceği » yazılı olduğundan encümenimizce o zaman bu mesele uzun uzadıya görüşülüb muhasebi umumiye ve tekaüd kanunları gözden geçirilerek muhasebi umumiye kanununun 47 ncı maddesine bu maaşların birikmişlerinin bağlandıkları yıl bütçesinden verileceği hakkında ayrı bir hüküm konulması bunların zaman

geçmesi noktasından haktan düşme yoluna gidilmeksizin eski zamanlara aid olanların da verilmesi istenilmiş olduğu anlaşılmalı beraber Divanı muhasebatça ileri sürülen mütalea varid görülürse mesele bir tefsir mevzuu olacağından keyfiyetin bir kere de Maliye encümenince tetkikile gerekli görüldüğü takdirde tefsire sevkedilmek üzere meselenin mezkûr encümenine havalesi dileğinde bulunulmuştur.

Bu hususta Maliye encümenince yapılan tetkik neticesinde de tekaüd, dul ve yetim maaşlarının ne gibi hallerde sukut edeceği 1683 sayılı kanunun muhtelif maddelerinde gösterilmiş ve muhasebei umumiye kanununun 47 nci maddesi de bu maaşların umumî hükümlerden ayrı olarak, haktan düşme yoluna gidilmeksizin, birikmişlerle beraber bağlandıkları sene bütçesinden verileceği hakkında istisnâ bir hüküm koymuş olduğundan mesele tefsire muhtaç görülmemiş olmakla keyfiyet encümenimizin Divanı muhasebatın birinci kânun 1933 : şubat 1934 ayları raporu hakkındaki 29 - XI - 1934 tarihli ve 3/492 sayılı mazbatasına ek olarak Umumî heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Kabul edilen yukarıdaki Divanı muhasebat encümeni mazbatasında adı geçen Maliye encümeni mazbatasına aşağıya yazılmıştır :

Divanı muhasebat encümenince tanzim olunub encümenimize tevdi buyurulan 29 - X - 1934 tarihli ve 5 sayılı mazbatada ; 1683 sayılı tekaüd kanununda arka arkaya iki yoklamada veya bunların arasında geçen müddet içinde ilmühaber getirmeyenlerin aylıkları kesilib sonradan alacaklarını ve şahsiyetlerini isbat ettiklerinde aylıklarının yeniden bağlanarak birikmişleri ile beraber verileceği ve üç seneden fazla bir müddet maaş aranılmamasının ağır hastalık ve esirlik gibi elde olmayan sebeplerden ileri geldiği bir mahkemece bir karara bağlanmadıkça arada geçen zaman için aylık verilmeyeceği hakkındaki hükümler varsa da bu hükümler, verilmekte olan maaşların aranılmamasından ötürü kesilen aylıklar hakkında olup aylık bağlanma işlerinin yapılmakta olduğu sıralarda sahiblerinin kaybolması veya işlerini araştırmalarını yüzünden henüz aylık bağlanmamış olan veya bağlanmada zaman geçmesi sebebiyle kayıtları silinen aylıklar hakkında kanunlarda bir hüküm olmadığından Divanı muhasebate bu hususta muhasebei umumiye kanununun 93 ncü maddesinin tatbiki düşünülmekte olduğu bildirilmiş ve meselenin tefsir mahiyetinde görülerek dahili nizamnamenin 124 ncü maddesine tevfikân encümenimize tetkik ve tefsirine lüzum gösterilmiştir.

Mesele, encümenimizde düşünüldü ve konuşuldu : Tekaüd kanununun 61 nci maddesi maaş tahsisinden sonra yoklama ilmühaberi vermeyenlerin ve üç sene zarfında müracaat etmeyenlerin sonradan müracaatları halinde maaşlarının ne gibi şartlar dairesinde yeniden tahsis olunabileceğini göstermektedir. Kanunun bu maddesinde tediye yerine iadeten tahsis tâbiri kullanılmıştır. Çünkü : Muhasebei umumiye kanununun 47 nci maddesi ile tekaüd maaşlarının tediyesi keyfiyeti tesbit edilerek bu maaşlar hakkında istisnâ bir hüküm konulmuştur. Muhasebei umumiye kanununun 93 ncü maddesinde bahsolunan düyun, bütçe tatbikatından tahakkuk etmiş olan düyundur ki, işbu 93 ncü madde hükmünün ancak bunlar hakkında tatbiki lâzımgelir. Nitekim muhasebei umumiye kanununun 92 nci maddesinde mütehakkak düyundan bahsedilmiştir. Muhasebei umumiye kanununun 93 ncü maddesinde de ; «Taallük ettiği senei maliyenin hitamı tarihinden itibaren beş sene zarfında ahabır tarafından meşru bir mazerete müstenid olmaksızın tahriren taleb ve takib olunmamaktan veya evrakı ibraz edilmemekten dolayı tediye olunamayan düyun müruru zamana uğrayarak Devlet menfaatine sakıt olur» denilmektedir.

Sorulan mesele ise, bütçe cihetinden henüz tahakkuk etmemiş bir hakkın ne suretle müruru zamana uğramış olacaktır.

Tekaüd ve cytam ve eramil maaşlarının ne gibi ahvalde sukut edeceği de kanunun 47 ve 53 ncü ve muvakkat 7 nci maddelerinde tasrih edilmiştir. Hatta 56 nci maddede kaybolanların yetimleri hakkında bu kanun hükümlerinin tatbikını zaman kaydetmeyerek yalnız kayıplık kararının verilmiş olmasıyla takyid etmiştir. Tekaüd hak ve maaşlarının sukutu hakkındaki maddeler tetkik

edilirse görülür ki cezayı icab ettiren ahval haric olmak üzere vazır kanun yetim ve dulların yaşamlarını temin edebilecek bir hal olmadıkca aylıklarını kesmemiş, bazı ahvalde onlara ikramiye vermek suretile bu esastan ayrılmamıştır.

Encümenimiz arzolunan taleplerden ötürü tekaüd kanununun bu açık hükümleri karşısında muhasebeî umumiye kanununun 93 nci maddesinin tatbiki suretile tekaüd, dul ve yetim haklarının tahsis muamelesi zamanında yapılmadığı vesilesile iskatî caiz olmayacağı mütaleasında bulunarak bu meseleyi tefsire muhtac görmediğinden Büyük Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reislîğe sunulur.

Bayramiçin Küçükklü köyünden Haliloğlu Halil İbrahimin ölüm cezasına çarpılması hakkında

(Resmî Gazete ile neşir ve ilân : 4/V/1935 - Sayı : 2993)

No.
866

Aşağıda yazılı Adliye encümeni mazbatasî Umumî heyetin 29 - IV - 1935 tarihli inikadında kabul edilmiştir *(Cild 1 - Sayfa 11 ve Cild 2 - Sayfa 130,142)*.

29 nisan 1935

6 - VII - 1931 cumartesi günü gecesi yol amelesine tevzi edilmek üzere para getirmekte olan Bandırmalı Mustafa Çavuşu, bu parayı gasbetmek maksadile, pusu kurarak, teammüden öldürmekten suçlu Bayramiçin Küçükklü köyünden Haliloğlu 1313 doğumlu Halil İbrahim hakkında yapılan muhakeme sonunda Çanakkale Ağır ceza mahkemesinden hükmedilen ölüm cezasının tasdikını havi Temyiz mahkemesi Birinci ceza dairesinden verilmiş olan 8 - VII - 1934 tarih ve 2152 sayılı ilâm Başvekâletin 1 - VIII - 1934 tarih ve 4/4444 sayılı tezkeresile Adliye encümenine verilmekle ilâmlarla dosyasındaki kâğırlar okunarak gereği görüldü :

Haliloğlu Halil İbrahimin mahkûm olduğu ölüm cezasının değiştirilmesini ve hafifleştirilmesini gerekli kılaacak sebep görülmediğinden teşkilâtı esasiye kanununun 26 nci maddesine göre bu cezanın infazına karar verilmesinin Umumî heyetin tasvibine arzına encümence oybirliğiyle karar verilmiştir.

Yüksek Başkanlığa sunulur.